

Rolnummer 6087
Arrest nr. 180/2015 van 17 december 2015

ARREST

In zake : de prejudiciële vraag over artikel 38, § 3, van het decreet van het Waalse Gewest van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt, zoals vervangen bij artikel 13 van het decreet van 4 oktober 2007, gesteld door de Raad van State.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij arrest nr. 229.118 van 12 november 2014 in zake de nv « I.B.V. & Cie » (Industrie du bois de Vielsalm & Cie) tegen het Waalse Gewest, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 17 november 2014, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 38, § 3, van het Waalse decreet van 12 april 2001 betreffende de gewestelijke elektriciteitsmarkt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet indien het in die zin wordt geïnterpreteerd dat het houtafvalstoffen die niet kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd, uitsluit van het voordeel van het mechanisme van de dubbele groene certificaten, veeleer dan dat het uitsluitend houtafvalstoffen die kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd, uitsluit van het voordeel van het mechanisme van de dubbele groene certificaten ? ».

Memories zijn ingediend door :

- de nv « I.B.V. & Cie » (Industrie du bois de Vielsalm & Cie), bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. E. Lemmens, advocaat bij de balie te Luik;

- het Waalse Gewest, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. L. Depré en Mr. I.-S. Brouhns, advocaten bij de balie te Brussel;

- de Vlaamse Regering, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. D. Lindemans en Mr. D. Verhoeven, advocaten bij de balie te Brussel.

De nv « I.B.V. & Cie » (Industrie du bois de Vielsalm & Cie) heeft ook een memorie van antwoord ingediend.

Bij beschikking van 16 september 2015 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe en L. Lavrysen te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 14 oktober 2015 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Ingevolge de verzoeken van partijen om te worden gehoord, heeft het Hof bij beschikking van 14 oktober 2015 de dag van de terechtzitting bepaald op 18 november 2015.

Op de openbare terechtzitting van 18 november 2015 :

- zijn verschenen :

. Mr. E. Kiehl, *loco* Mr. P. Ramquet en Mr. V. Bertrand, advocaten bij de balie te Luik, voor de nv « I.B.V. & Cie » (Industrie du bois de Vielsalm & Cie);

. Mr. I.-S. Brouhns, voor het Waalse Gewest;

. Mr. A. Verhoustraeten, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* Mr. D. Lindemans, en Mr. D. Verhoeven, voor de Vlaamse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe en L. Lavrysen verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Bij de Raad van State is op 14 september 2009 door de nv « I.B.V. & Cie » (Industrie du bois de Vielsalm & Cie) een verzoekschrift ingediend met het oog op de nietigverklaring van het besluit van de Waalse Regering van 18 juni 2009 waarin wordt vastgesteld dat die vennootschap niet voldoet aan de voorwaarden om het voordeel te kunnen genieten van het steunmechanisme waarin is voorzien bij artikel 38, § 3, van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt.

In die zaak heeft de Raad van State, bij zijn arrest nr. 213.404 van 24 mei 2011, aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag gesteld. Bij zijn arrest nr. 54/2012 van 19 april 2012 heeft het Grondwettelijk Hof prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, dat heeft geantwoord bij zijn arrest van 26 september 2013 in de zaak C-195/12. Het Grondwettelijk Hof heeft vervolgens, bij zijn arrest nr. 27/2014 van 13 februari 2014, uitspraak gedaan over de prejudiciële vraag van de Raad van State.

In het thans voorliggende arrest wijst de Raad van State erop dat in het middel zoals het door de verzoekende partij in haar laatste memorie is uiteengezet, een ongrondwettigheid wordt aangeklaagd die te maken heeft met de identieke behandeling van twee verschillende categorieën van installaties voor warmtekrachtkoppeling, naargelang zij biomassa gebruiken die bestaat uit houtafvalstoffen die kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd dan wel biomassa die bestaat uit houtafvalstoffen die niet kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd.

De Raad van State wijst erop dat het Hof, in zijn reeds aangehaalde arrest nr. 27/2014, talrijke aanwijzingen geeft die kunnen leiden tot de conclusie dat de identieke behandeling van de houtafvalstoffen die anders dan via warmtekrachtkoppeling kunnen worden gevaloriseerd en de houtafvalstoffen die niet anders kunnen worden gevaloriseerd, niet strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Het Hof heeft echter niet expliciet uitspraak gedaan over de grondwettigheid van die gelijke behandeling en heeft uitdrukkelijk aangegeven dat het zich op dat punt niet diende uit te spreken omdat dat punt niet aan het Hof was voorgelegd. De Raad van State wijst erop dat de vraag waar in de laatste memorie om wordt verzocht, specifiek betrekking heeft op de grondwettigheid van de identieke behandeling van de houtafvalstoffen die anders dan via warmtekrachtkoppeling kunnen worden gevaloriseerd en de houtafvalstoffen die uitsluitend via warmtekrachtkoppeling kunnen worden gevaloriseerd. De Raad van State wijst vervolgens erop dat in de conclusie die hij aan het Hof van Justitie van de Europese Unie had voorgelegd (punten 87 en volgende), de advocaat-generaal een onderscheid had gemaakt tussen van hout afkomstige biomassa en van houtafval afkomstige biomassa, waarbij dat houtafval wordt begrepen als het afval dat « niet geschikt is om door de houtindustriesector te worden gebruikt » (punt 89) of, met andere woorden, als hetgeen de verzoekster noemt de houtafvalstoffen die niet anders dan via warmtekrachtkoppeling kunnen worden gevaloriseerd. Dat onderscheid komt in het arrest van het Hof van Justitie echter niet aan bod.

De Raad van State besluit dat de eventuele ongrondwettigheid van die gelijke behandeling een weerslag kan hebben op het arrest dat hij dient uit te spreken. Hij is derhalve van mening dat aan het Grondwettelijk Hof de door de verzoekster in haar laatste memorie voorgestelde prejudiciële vraag dient te worden gesteld.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van de verzoekende partij voor de Raad van State

A.1.1. De verzoekende partij voor de Raad van State onderstreept allereerst dat bepaalde van hout afkomstige bestanddelen niet kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd. Zij voegt verscheidene attesten in die zin bij het dossier. De partij wijst erop dat het Waalse decreet van 12 april 2001 niet alleen de houtafvalstoffen die kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd maar ook die welke dat niet kunnen en dus moeten worden verbrand of verwijderd, van het voordeel van het mechanisme van de dubbele groene certificaten uitsluit. Volgens de verzoekende partij voor de Raad van State behandelt het decreet, zonder redelijke verantwoording, biomassa bestaande uit houtafvalstoffen die kunnen worden gerecycleerd of hergebruikt en biomassa bestaande uit houtafvalstoffen die niet kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd op identieke wijze, waarbij het die beide categorieën van houtafvalstoffen van het voordeel van het mechanisme van de dubbele groene certificaten uitsluit. Volgens de verzoekende partij zijn die categorieën echter niet vergelijkbaar. De verzoekende partij baseert zich dienaangaande op de conclusie van de advocaat-generaal neergelegd naar aanleiding van de zaak C-195/12 in de punten 79 tot 94, in het bijzonder de punten 86 en 87. Het aldus gemaakte onderscheid komt echter niet langer voor in het arrest dat op 26 september 2013 door het Hof van Justitie van de Europese Unie is uitgesproken.

Volgens de verzoekende partij voor de Raad van State kunnen de argumenten waarmee het Waalse Gewest rekening houdt om hout van het mechanisme van de dubbele groene certificaten uit te sluiten, de uitsluiting van houtafvalstoffen die niet kunnen worden gerecycleerd of hergebruikt, niet verantwoorden. Ten eerste kunnen, wegens hun samenstelling, die afvalstoffen immers door de industriële houtsector niet worden gevaloriseerd, zodat de beschikbaarheid van de houtvoorraad door het in het geding zijnde mechanisme geenszins in het gedrang wordt gebracht. De partij preciseert dienaangaande dat het economisch onmogelijk is kunstmatig houtafvalstoffen van dat type te doen ontstaan zonder de grondstof te valoriseren. De residuen die het voorwerp uitmaken van de prejudiciële vraag worden automatisch samen met het « stamgedeelte » van de boom geveld en worden bijgevolg naar de terreinen van de houtbedrijven getransporteerd, die ze moeten verbranden of afvoeren. Te dezen wenst de verzoekende partij te onderstrepen dat het risico van afwending van de houtachtige materie die kan worden hergebruikt of gerecycleerd des te minder aannemelijk is omdat zij recent meer dan twintig miljoen euro heeft geïnvesteerd in de verdubbeling van haar productiecapaciteit op het stuk van pellets voor huishoudelijk gebruik. Die productie vereist net het gebruik van zaagsel en houtplaatjes. De verbrande afvalstoffen zijn derhalve uitsluitend de houtbestanddelen die nergens voor gebruikt kunnen worden.

A.1.2. De verzoekende partij voor de Raad van State wijst vervolgens erop dat bij artikel 38, § 3, van het decreet van 12 april 2001 drie cumulatieve voorwaarden worden opgelegd aan de installaties voor warmtekrachtkoppeling waarvoor men het voordeel van het mechanisme van de dubbele groene certificaten wenst te genieten. Tot die voorwaarden behoort de verplichting te passen in een perspectief van duurzame ontwikkeling. Die voorwaarde maakt het mogelijk de afwezigheid van enig risico van overdreven milieu-impact te waarborgen. Bij zijn reeds aangehaalde arrest nr. 213.404 heeft de Raad van State trouwens bevestigd dat het Waalse Gewest onwettig van mening is geweest dat aan die voorwaarde niet was voldaan door de installatie van de verzoekster, waarbij het een criterium van « hoog renderende warmtekrachtkoppeling » aan de tekst van het decreet toevoegde.

De verzoekster stelt dan ook vast dat de maatregel die erin bestaat alle houtproducten, met inbegrip van de afvalstoffen die niet kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd, van de regeling van de dubbele groene certificaten uit te sluiten, onevenredig is ten opzichte van de doelstelling van de decreetgever om de industriële houtsector te vrijwaren. Er bestaat van nature geen enkel risico van afwending van houtafvalstoffen die niet langer kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd.

De verzoekende partij voor de Raad van State is voorts van mening dat de gelijke behandeling des te discriminerender is omdat de installaties voor warmtekrachtkoppeling met een vermogen kleiner of gelijk aan vijf megawatt per uur automatisch het voordeel van het mechanisme van de dubbele groene certificaten genieten, ongeacht de aard van de gebruikte biomassa. De partij baseert zich dienaangaande op artikel 38, § 2, van het decreet van 12 april 2001.

De verzoekende partij voor de Raad van State wijst ten slotte erop dat, in tegenstelling met hetgeen het Waalse Gewest vermocht te beweren, bij ontstentenis van toekenning van dubbele groene certificaten, de installaties voor terugwinning in de vorm van warmtekrachtkoppeling van biomassa afkomstig uit niet-herbruikbare of niet-recycleerbare houtafvalstoffen niet rendabeler zijn dan andere installaties voor warmtekrachtkoppeling. De minst rendabele ondernemingen voor warmtekrachtkoppeling zijn de kleine installaties. De ondernemingen die biomassa bestaande uit houtachtige afvalstoffen die niet kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd, wensen te valoriseren zouden echter perfect vier installaties met een maximumvermogen van vijf megawatt per uur kunnen exploiteren, installaties waarvan de effecten dezelfde zouden zijn als die van een installatie met een vermogen van twintig megawatt per uur.

A.1.3. Ten aanzien van het arrest dat in deze zaak door het Hof van Justitie van de Europese Unie is uitgesproken, preciseert de verzoekende partij voor de Raad van State ten slotte dat de beoordelingsmarge die aan de lidstaten van de Europese Unie is gelaten, het Waalse Gewest niet ertoe machtigt een decreet aan te nemen dat strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Het Waalse Gewest voert noch de klimatologische, noch de economische situatie, noch andere specifieke nationale omstandigheden aan om het verschil in behandeling dat met de in het geding zijnde bepaling wordt gemaakt, te verantwoorden. De verantwoording die is vermeld in de parlementaire voorbereiding van het betwiste decreet bestaat erin een industriële sector die precies de houtafvalstoffen niet kan gebruiken, te vrijwaren. Dat onjuiste standpunt kan niet verantwoorden dat installaties voor warmtekrachtkoppeling die biomassa valoriseren die bestaat uit houtafvalstoffen die door die sector (of door elke andere) niet kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd, en de installaties voor warmtekrachtkoppeling die biomassa valoriseren die bestaat uit houtafvalstoffen die voor verwijdering zijn bestemd, op identieke wijze worden behandeld. Ervan uitgaan dat zulks het geval is, komt erop neer de opslag van als vuilnis aangemerkte houtafvalstoffen te bevorderen.

Standpunt van de Waalse Regering

A.2.1. De Waalse Regering gaat ervan uit dat het Hof zich reeds over de prejudiciële vraag heeft uitgesproken bij zijn voormelde arrest van 13 februari 2014. De motivering van dat arrest alsook die van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie zouden klaarblijkelijk onbestaanbaar zijn met een bevestigend antwoord op de thans voorliggende prejudiciële vraag. Zowel voor het Hof van Justitie van de Europese Unie als voor het Grondwettelijk Hof zijn de beide categorieën van houtafvalstoffen vergelijkbaar en kunnen zij het voorwerp uitmaken van een identieke behandeling zonder de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie te schenden.

De Waalse Regering wijst daarenboven erop dat de bekritiseerde regeling bestaat in een mechanisme ter bevordering van hernieuwbare energie in het Waalse Gewest. Een dergelijk mechanisme gaat gepaard met talrijke verschillen naar gelang van de sectoren, de technologieën, het ontwikkelde vermogen en de koolstofdioxidebesparing die elke installatie kan genereren. Het Waalse mechanisme van groene certificaten is een voorbeeld van het feit dat verschillen praktisch kenmerkend zijn voor elk steunmechanisme voor de hernieuwbare energiebronnen, zoals in de memorie van toelichting bij het decreet van 4 oktober 2007 trouwens wordt aangegeven. Dat standpunt wordt trouwens door het Hof van Justitie van de Europese Unie gedeeld in zijn arrest van 26 september 2013. Men vindt die beoordelingsmarge daarenboven op het federale niveau, waar de steun toegekend aan de verschillende hernieuwbare energiebronnen eveneens gedifferentieerd is. Hetzelfde geldt in de andere gewesten in België, alsook in alle Staten van de Europese Unie. Aan de wetgever komt het dus toe het steunmechanisme te kiezen, rekening houdend met de noodwendigheden en de prioriteiten die hij bepaalt, met inachtneming van de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie.

A.2.2. Uit de parlementaire voorbereiding van het decreet van 4 oktober 2007 blijkt dat de uitsluiting van hout verantwoord is door de volgende doelstellingen : de noodzaak de industriële houtsector te vrijwaren, de zorg om het voordeel van artikel 38, § 3, van het decreet voor te behouden aan de minder rendabele projecten waarvan de levensvatbaarheid afhankelijk is van de toekenning van een extra hoeveelheid groene certificaten, hetgeen niet het geval is voor de projecten van warmtekrachtkoppeling van biomassa uit hout, de noodzaak om het evenwicht op de markt van de groene certificaten te verzekeren, de vaststelling dat de toekenning van dubbele groene certificaten aan de warmtekrachtkoppelingen waarbij hout wordt gevaloriseerd de toekenning met zich zou meebrengen van een zeer aanzienlijk aantal certificaten dat het evenwicht op de markt kan verstoren, en de vaststelling dat de steunregelingen voor hernieuwbare energie van nature discriminerend zijn naar gelang van de sectoren, de brandstof of het vermogen van de installatie.

A.2.3. De Waalse Regering wijst erop dat de regeling van artikel 38, § 3, uiterst voordelig is: de verzoekster erkent zelf dat het voordeel van die regeling praktisch tot gevolg zou hebben de rendabiliteit van haar installatie voor energieproductie te verdubbelen. Het voordeel is dus dusdanig dat het voor de industriële houtsector nadelige gevolgen met zich kan meebrengen, door de sector ertoe aan te zetten de energetische valorisatie van hout te verkiezen veeleer dan te kiezen voor gebruik of hergebruik. Die concurrentie bestaat nu reeds en het risico dat zij zich uitbreidt naar andere biomassa-sectoren, zoals de Waalse Commissie voor Energie (« Commission wallonne pour l'Energie (CWaPE) ») in haar advies van 4 oktober 2007 opmerkt, heeft de Waalse overheid niet kunnen beletten op te treden voor de houtsector, waarbij zij zich de mogelijkheid voorbehoudt later op te treden om andere sectoren te vrijwaren. De doelstelling van vrijwaring van de houtsector strekt zich uit tot de wil om elke schadelijke aantasting van het leefmilieu in het algemeen en van de bosgebieden in het bijzonder te vermijden, aantasting die het gevolg zou zijn van overwogen steunmaatregelen in zoverre die aan de oorsprong zouden liggen van druk op de hulpbron met als enig doel het voordeel van de betrokken steunmaatregelen te genieten.

De zorg om, in het kader van het mechanisme van de groene certificaten, de steun te bieden die werkelijk noodzakelijk is voor de rendabiliteit van een installatie of een sector, zonder meer, is door de Waalse overheid steeds naar voren geschoven. De Waalse Regering heeft, zonder op dat punt trouwens door de verzoekende partij te worden tegengesproken, echter vastgesteld dat om rendabel te zijn, de installaties voor valorisatie in de vorm van warmtekrachtkoppeling van biomassa uit hout, de toekenning van dubbele groene certificaten niet nodig hadden.

Daarenboven wordt elke maatregel in verband met de toekenning van groene certificaten steeds geëvalueerd op basis van de weerslag ervan op de markt van de groene certificaten. Krachtens het Elektriciteitsdecreet komt het de Waalse Regering toe het evenwicht van die markt te verzekeren, terwijl zij tegelijkertijd erop toeziet geen al te zware last op te leggen aan de consumenten, die *in fine* de kosten van het mechanisme van de groene certificaten ten laste nemen. In haar advies voorafgaand aan de indiening van het ontwerpdecreet had de CWaPE geraamd dat het voordeel van de dubbele groene certificaten voor biomassa uit hout, de toekenning van een extra hoeveelheid groene certificaten op de markt in de orde van grootte van 500 000 groene certificaten per jaar met zich zou meebrengen, terwijl het aantal groene certificaten die, in 2007 bijvoorbeeld, werden toegekend, om en bij de 1 561 000 bedroeg. De Waalse Regering kon dus legitiem van mening zijn dat de toekenning van dubbele groene certificaten aan warmtekrachtkoppeling waarbij biomassa uit hout wordt gevaloriseerd, een onevenwicht van de markt met zich dreigt mee te brengen of uiteindelijk te duur is voor de consumenten, rekening houdend met het feit dat de energieproducenten die aanvullende steun niet nodig hebben om de rendabiliteit van hun installatie te verzekeren. Het bekritiseerde verschil in behandeling berust dus op een objectieve en redelijke verantwoording. Het is daarenboven niet onevenredig. Met toepassing van artikel 38, § 2, van het Elektriciteitsdecreet krijgt de verzoekende partij reeds groene certificaten toegekend voor haar productie van elektriciteit en warmte. Dat steunmechanisme, dat weliswaar minder voordelig is dan het mechanisme ingesteld bij artikel 38, § 3, blijft niettemin heel interessant en maakt het mogelijk de rendabiliteit van de installatie van de verzoekster te verzekeren.

Standpunt van de Vlaamse Regering

A.3.1. De Vlaamse Regering onderstreept dat Vlaanderen ter zake een eigen regelgeving heeft. In het Vlaamse systeem van groene certificaten worden niet alle houtstromen in aanmerking genomen, alleen de houtstromen die niet als industriële grondstof worden gebruikt, worden in aanmerking genomen. In Wallonië komen alle houtstromen in aanmerking voor de toekenning van groene certificaten, maar niet voor de gunstigere regeling van de dubbele certificaten. In Vlaanderen is de in aanmerkingneming beperkter. De beide gewesten hebben dus ter zake een eigen beleidskeuze gemaakt. De Vlaamse beleidskeuze beoogt tegemoet te komen aan de eisen van een duurzaam milieu en die keuze past in de toegestane beoordelingsmarge. Gelet op de analogie tussen de termen « recycleerbaar » of « herbruikbaar » en « industriële grondstof », gaat de Vlaamse Regering trachten aan te tonen dat een verschil in behandeling onder houtstromen naargelang zij al dan niet industrieel kunnen worden gebruikt, grondwettig is. De Vlaamse Regering spreekt zich niet uit over de keuzes die door de Waalse decreetgever zijn gemaakt. Zij legt echter de nadruk op het feit dat er geen reden is dat de thans voorliggende zaak de beleidskeuzes van de Vlaamse decreetgever indirect in het gedrang brengt.

De Vlaamse Regering onderstreept dat de lidstaten en, in België, de gewesten een bijzonder ruime beoordelingsmarge hebben om de modaliteiten van toekenning van groene certificaten te bepalen. Dat volgt uit de aard van die regelgeving, het bijzonder technisch karakter ervan en de verschillende contexten waarin de regelgevingen worden toegepast. Dat impliceert dat op grondwettelijk vlak verscheidene regelgevingen mogelijk

zijn. In het thans voorliggende geval zijn het Waalse systeem en het Vlaamse systeem, ondanks hun verschillen, in overeenstemming met de grondwettelijke regels.

De Vlaamse Regering herinnert eraan dat die beoordelingsmarge is erkend bij het aangehaalde arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 26 september 2013 en dat zij ook is onderstreept in het aangehaalde arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 27/2014. Ook in de rechtsleer wordt die ruime beoordelingsmarge beklemtoond.

Het Vlaamse Gewest blijft binnen de toegestane beoordelingsmarge wanneer het een onderscheid onder houtstromen instelt naargelang zij al dan niet als industriële grondstof worden gebruikt. Dat is een van de opties om de milieudoelstellingen te bereiken. Specifieke redenen verantwoorden daarenboven dat verschil in behandeling in Vlaanderen, aangezien Vlaanderen zich ten opzichte van Wallonië in een zeer verschillende context bevindt op het vlak van houtstromen. Het meest evidente verschil heeft te maken met de schaarste van bossen in Vlaanderen. Tegelijkertijd heeft Vlaanderen veel industrie die ook hout als grondstof gebruikt : de druk op de houtstromen is dus proportioneel hoger. Die verschillende context heeft noodzakelijk gevolgen inzake houtgebruik en –bescherming. Ten slotte dient te worden onderstreept dat milieu een gewestmaterie is, hetgeen tot gevolg heeft dat gewestelijke regelgevingen kunnen verschillen. Dat kan het feit verklaren dat, wat de groene certificaten voor de behandeling van de houtstromen betreft, de beleidskeuzes verschillend zijn. Dat neemt niet weg dat de door Vlaanderen gemaakte keuzes ook grondwettig zijn.

A.3.2. De Vlaamse Regering tracht vervolgens aan te tonen dat het onderscheid tussen de houtstromen naargelang zij al dan niet als industriële grondstof worden gebruikt, grondwettig is. Die twee categorieën van houtstromen verschillen immers en zijn dus niet vergelijkbaar. Het onderscheid heeft in het algemeen te maken met duurzaamheidsprincipes die des te belangrijker zijn in de Vlaamse context van schaarste. Houtsubstanties onderscheiden zich in werkelijkheid naar gelang van hun nut voor de industrie. De Vlaamse Regering baseert zich dienaangaande op de conclusie van de advocaat-generaal en op het reeds aangehaalde arrest van het Hof van Justitie in de zaak C-195/12.

Indien het Hof mocht oordelen dat die beide categorieën vergelijkbaar zijn, dient, volgens de Vlaamse Regering, ervan te worden uitgegaan dat het verschil in behandeling op een objectief en pertinent criterium berust en dat het ook redelijk verantwoord is.

De Vlaamse Regering onderstreept allereerst dat het nagestreefde doel wettig is. In dat verband dient rekening te worden gehouden met de context waarin de maatregel is genomen, namelijk artikel 6.1.16, § 1, 7°, c), van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid. Vóór de inwerkingtreding van die bepaling kwam in beginsel alle hout in aanmerking voor de toekenning van groene certificaten. Het gevolg van een dergelijk beleid was een stimulans om alle soorten hout voor verbranding te gebruiken. Dat zette ook druk op de houtmarkt. Om een einde te maken aan die negatieve spiraal is in de Vlaamse context, die specifiek is, de in het geding zijnde bepaling aangenomen.

De Vlaamse Regering is van mening dat die maatregel steun kan vinden in verschillende regels van supranationaal recht zoals artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, artikel 191, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, alsook de richtlijn 2008/98/EG van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen (artikel 4). Dergelijke doelstellingen worden eveneens in werking gesteld in de Vlaamse regelgeving inzake energie. De Vlaamse Regering baseert zich daarenboven op artikel 23 van de Grondwet en zij besluit dat de regel die is bepaald in artikel 6.1.16, § 1, 7°, c), van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 ertoe strekt doelstellingen van duurzame ontwikkeling en milieubescherming te bereiken. Die maatregel nam een stimulans weg voor ontbossing die louter moest dienen tot verbranding. De Vlaamse Regering onderstreept vervolgens dat de bepaling in overeenstemming is met de hiërarchie van de doelstellingen die de overhand dienen te hebben inzake afvalstoffen, waarbij de doelstelling van preventie primeert op energieretrouwwinning of verwijdering, te dezen verbranding. De in het geding zijnde bepaling strekt dus ertoe de duurzaamheid van het bestaande bosbestand te verzekeren, hetgeen zowel voor het Vlaamse bosbestand geldt als voor de bosbestanden van de andere lidstaten. De Europese regelgeving verplicht immers ertoe rekening te houden met het leefmilieu buiten de landsgrenzen. Dat is te dezen het geval, aangezien Vlaanderen een relatief groot beroep doet op de import van hout en de grotere vraag naar hout binnen Vlaanderen dus gevolgen kan hebben voor de vraag naar buitenlands hout. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft ook daarmee rekening gehouden in het voormelde arrest.

De Vlaamse Regering doet vervolgens gelden dat het criterium van onderscheid objectief en pertinent is. Het verschil in behandeling is abstract geformuleerd en strekt ertoe het nagestreefde doel te bereiken. Het kon de negatieve milieueffecten verhelpen van een systeem waarin houtstromen, ongeacht de aard of het nut ervan, in aanmerking komen voor het toekennen van certificaten. Het feit houtstromen die als industriële grondstof worden gebruikt, niet toe te laten maar houtstromen die niet als industriële grondstof worden gebruikt, te aanvaarden is een logische en verantwoorde keuze ten aanzien van de doelstelling die erin bestaat ontbossing te vermijden.

De Vlaamse Regering is ten slotte van mening dat het verschil in behandeling niet kennelijk onevenredig is. Bij de uitvoering van die toetsing dient rekening te worden gehouden met het feit dat aan de decreetgever een ruime beoordelingsmarge wordt gelaten ten aanzien van het nagestreefde doel dat erin bestaat de druk op de houtsector en de ontbossing te vermijden in het kader van een duurzaam milieubeleid. Een duurzaam milieubeleid omtrent hout betekent dat verbranding enkel dan via overheidsmiddelen wordt gestimuleerd indien het gaat om hout dat geen industriële toepassing heeft. Op die manier worden de houtsector en het bosbestand niet meer belast dan nodig. De keuze voor een dergelijk beleid is gevalideerd bij het reeds aangehaalde arrest van het Hof van Justitie, in de punten 73 tot 76 en 79 ervan. Het Hof van Justitie aanvaardt in dat arrest ook dat de overheid, bij de selectie van de hernieuwbare energiebronnen die in aanmerking komen voor overheidssteun, rekening houdt met de vraag in welke hoeveelheden de verschillende hernieuwbare energiebronnen op het grondgebied van die Staat aanwezig zijn. Het Hof houdt in dat arrest eveneens rekening met de hiërarchie die inzake afvalstoffen tot stand dient te komen.

A.3.3. Met betrekking tot de prejudiciële vraag onderstreept de Vlaamse Regering dat het Waalse Gewest ook als doel heeft gehad het gebruik van hout te ontmoedigen, ook al gebruiken de beide gewesten daartoe een verschillende techniek. De beide gebruikte methodes zijn echter, rekening houdend met de keuzevrijheid van de gewesten, op grondwettelijk vlak perfect met elkaar verenigbaar. De Vlaamse Regering onderstreept dat, rekening houdend met die beoordelingsmarge, de toetsingsbevoegdheid van het Hof beperkt is. Het arrest van het Hof kan in dat opzicht dus noch het Waalse systeem, noch het Vlaamse systeem bestraffen, aangezien die beide systemen in overeenstemming zijn met de Grondwet.

Antwoord van de verzoekende partij voor de Raad van State

A.4. De verzoekende partij voor de Raad van State betwist het feit dat het Hof zich reeds zou hebben uitgesproken ten aanzien van het antwoord dat op de prejudiciële vraag dient te worden gegeven. Dat standpunt is strijdig met het gezag van gewijsde dat verbonden is aan het verwijzingsarrest.

Voor het overige betwist de verzoekende partij niet de discretionaire bevoegdheid die aan de overheid is toegekend inzake bevordering van hernieuwbare energie, maar is zij van mening dat de eventuele discriminaties tussen bepaalde categorieën van warmtekrachtkoppeling naar behoren moeten worden verantwoord en evenredig met de nagestreefde doelstelling moeten zijn, hetgeen te dezen niet het geval is.

Met betrekking tot het vermeende risico van ontbossing onderstreept de verzoekende partij dat in de prejudiciële vraag precies het geval wordt beoogd van houtafvalstoffen die niet kunnen worden gebruikt of hergebruikt. De door de industriële houtsector aangeklaagde druk op de hulpbron is dus niet bewezen wanneer de enige keuze de energetische valorisatie of de verwijdering is van afvalstoffen die niet kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd. In elk geval zijn de houtvoorraden van het Waalse Gewest ruim groter dan het huidige verbruik en berust de doelstelling van de decreetgever om de industriële houtsector te vrijwaren op in feite verkeerde vrees. De partij baseert zich dienaangaande op een rondetafelconferentie die door de minister van Duurzame Ontwikkeling en Openbaar Ambt belast met Energie, Huisvesting en Onderzoek werd georganiseerd met het doel een strategie inzake biomassa-energie uit te werken en het vermeende mogelijke conflict tussen het gebruik van biomassa als materie en het gebruik ervan als energie te regelen. De verzoekende partij doet gelden dat van de 3,2 miljoen ton naaldhout dat de Waalse bossen per jaar produceren, 700 000 ton niet kan worden hergebruikt of gerecycleerd. Die houtafvalstoffen worden elk jaar verspild wegens een vermeende wil om de industriële houtsector te vrijwaren, terwijl het precies die tonnen zijn die door de fabriek voor warmtekrachtkoppeling van de verzoekende partij kunnen worden gebruikt. Daarenboven beperken verschillende wets- en verordeningsbepalingen het vellen van bomen, zodat het risico van ontbossing niet bestaat.

Met betrekking tot de vermeende rendabiliteit van de installaties voor warmtekrachtkoppeling op basis van hout preciseert de verzoekende partij dat de problemen inzake rendabiliteit van de sector worden onderstreept door het feit dat de Waalse Regering aan de CWaPE de invoering heeft voorgesteld van een correctiefactor van negen percent in de berekening van de interne rendabiliteitsvoet van de installaties die brandstoffen valoriseren. De partij baseert zich ook op een recente mededeling van de CWaPE over de economische coëfficiënten k ECO die vanaf 1 januari 2015 van toepassing zijn voor de verschillende kanalen voor de productie van groene elektriciteit. De partij voert ook het feit aan dat de nv « Renogen » thans nagenoeg virtueel failliet is.

De verzoekende partij wijst vervolgens erop dat het Waalse Gewest niet over enig stuk beschikt dat kan aantonen dat de warmtekrachtkoppeling op basis van door de verzoekster geproduceerde houtafvalstoffen de toekenning van ongeveer 500 000 groene certificaten extra met zich zou meebrengen of dat het evenwicht van de markt van de groene certificaten in gevaar zou worden gebracht. Dat evenwicht komt vanzelf tot stand op basis van vraag en aanbod.

De verzoekster preciseert dat, wat haar betreft, de uitreiking van dubbele groene certificaten hooguit de toekenning van 93 000 groene certificaten extra met zich zou meebrengen. Een dergelijke hoeveelheid kan de markt niet uit evenwicht brengen, noch een te grote last voor de consumenten met zich meebrengen.

Met betrekking tot de milieu-impact van de maatregel legt de verzoekende partij een stuk voor dat de berekening aantoont van de met haar installatie gerealiseerde energie- en koolstofdioxidebesparingen.

De verzoekende partij antwoordt daarenboven aan de Vlaamse Regering dat, hoewel de systemen voor toekenning van groene certificaten aanzienlijke verschillen tussen het Noorden en het Zuiden van het land vertonen, de impact ervan voor haar warmtekrachtkoppelingseenheid zowat identiek is. De verzoekende partij preciseert vervolgens de bedragen die zij zou kunnen verkrijgen in het Waalse Gewest, in het Vlaamse Gewest of in Duitsland.

- B -

B.1.1. Zoals vervangen bij artikel 13 van het decreet van 4 oktober 2007, bepaalt artikel 38 van het decreet van het Waalse Gewest van 12 april 2001 « betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt » :

« § 1. Na advies van de CWaPE bepaalt de Regering de voorwaarden, de modaliteiten en de procedure voor de toekenning van groene certificaten voor de in het Waalse Gewest geproduceerde milieuvriendelijke elektriciteit met inachtneming van de volgende bepalingen.

§ 2. Er wordt een groen certificaat toegekend voor een aantal geproduceerde kWu overeenstemmend met 1 MwU gedeeld door het percentage koolstofdioxidebesparing.

Het percentage koolstofdioxidebesparing wordt bepaald door de koolstofdioxidewinst gemaakt via de geplande kanalen te delen door de emissies van koolstofdioxide van de klassieke elektrische kanalen waarvan de emissies jaarlijks bepaald en bekendgemaakt worden door de CWaPE. Dat percentage koolstofdioxidebesparing wordt beperkt tot 1 voor de productie opgewekt per installatie boven het vermogen van 5 MW. Onder die drempel wordt bedoeld percentage beperkt tot 2.

§ 3. Als een installatie die voornamelijk biomassa, met uitzondering van hout, uit industriële activiteiten op de plaats van de productie-installatie valoriseert, een bijzonder vernieuwend proces ten uitvoer legt en zich in een perspectief van duurzame ontwikkeling

situeert, kan de Regering na advies van de CWaPE echter beslissen over het bijzonder vernieuwende karakter van het toegepaste proces om het percentage koolstofdioxidebesparing tot 2 te beperken voor de gezamenlijke productie van de installatie voortvloeiend uit de som van de vermogens opgewekt op dezelfde productielocatie, binnen een beperking van minder dan 20 MW.

§ 4. De in de paragrafen 2 en 3 bedoelde emissies van koolstofdioxide zijn degene die voortgebracht worden door de hele kringloop van de productie van milieuvriendelijke elektriciteit, met inbegrip van de productie en het vervoer van brandstoffen, de emissies gedurende de eventuele verbranding en, in voorkomend geval, de afvalstoffenbehandeling. In een hybridische installatie wordt rekening gehouden met alle emissies van de installatie.

De verschillende coëfficiënten voor de emissie van koolstofdioxide van elk in aanmerking genomen kanaal worden goedgekeurd door de CWaPE.

§ 5. Na advies van de CWaPE kan de Regering het aantal groene certificaten die overeenkomstig de paragrafen 1 en 2 worden toegekend, verminderen in functie van de ouderdom en de rentabiliteit van de installatie voor de productie van groene elektriciteit en het productiekanaal.

§ 6. In afwijking van paragraaf 2 kan de Regering volgens de door haar bepaalde modaliteiten en na advies van de CWaPE een vermenigvuldigingscoëfficiënt toepassen, in voorkomend geval degressief naargelang van de tijd, op het aantal overeenkomstig de paragrafen 1 en 2 toegekende groene certificaten voor de elektriciteit geproduceerd d.m.v. fotovoltaïsche zonnecollectoren.

§ 7. De CWaPE kent de milieuvriendelijke certificaten toe aan de producenten van milieuvriendelijke elektriciteit. Deze getuigschriften zijn overdraagbaar.

§ 8. Wat betreft de elektriciteit geproduceerd d.m.v. hydro-elektrische installaties, kwaliteitswarmtekrachtkoppeling of biomassa worden de groene certificaten aan deze installatie toegekend tot een elektrisch vermogen van 20 MW ».

B.1.2. Dat artikel maakt deel uit van hoofdstuk X van het decreet, getiteld « Bevordering van de hernieuwbare energiebronnen en van de kwaliteitswarmtekrachtkoppeling ».

B.1.3. Het bij het in het geding zijnde decreet ingevoerde systeem van groene certificaten is bestemd om het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en het proces van de warmtekrachtkoppeling aan te moedigen. Het werkt volgens de marktregels. Een groen certificaat is een overdraagbare titel die wordt toegekend aan de producenten van groene elektriciteit, die in artikel 2, 11°, van het decreet wordt gedefinieerd als elektriciteit voortgebracht door hernieuwbare energiebronnen of door kwaliteitswarmtekrachtkoppeling waarvan de productiebron minstens 10 % minder koolstofdioxide genereert ten opzichte van

de jaarlijks door de CWaPE bepaalde en bekendgemaakte emissies van koolstofdioxide, door een conventionele productie in moderne referentie-installaties zoals bedoeld in artikel 2, 7°.

B.1.4. Na enkele jaren heeft de Waalse Regering vastgesteld dat « sommige bijzondere projecten, die veelbelovend zijn voor de sector van de hernieuwbare energiebronnen in het Waalse Gewest en ter zake gebruik maken van innoverende technologieën, bijkomende steun nodig zouden kunnen hebben » (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2006-2007, nr. 639/1, p. 3). Artikel 38, § 3, van het voormelde decreet « strekt ertoe de Regering in staat te stellen om in het bijzonder belangrijke projecten waarbij spitstechnologie wordt aangewend en die passen in een perspectief van de duurzame ontwikkeling aan te moedigen » (*ibid.*, p. 10), door aan die projecten een hoger aantal groene certificaten toe te kennen.

B.2. Artikel 57 van het decreet van 17 juli 2008 « tot wijziging van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt » bepaalt :

« Artikel 38, § 3 van hetzelfde decreet [van 12 april 2001] wordt in die zin gelezen dat de uitsluiting van opwaarderingsinstallaties voor [lees : de installaties voor de valorisatie van] hout uit het gunststelsel dat het invoert, wordt uitgebreid tot installaties voor de opwaardering [lees : valorisatie] van alle hout-cellulosegrondstoffen uit bomen, loofbomen en harsbomen, zonder uitzondering (inclusief kreupelhout met korte of heel korte rotatie) voor en/of na elk type verwerking ».

Het Hof heeft in zijn arrest nr. 180/2009 van 12 november 2009 geoordeeld dat het voormelde artikel 57 « aan de term ‘ hout ’ de betekenis geeft die hij redelijkerwijze kon krijgen sinds de aanneming van artikel 38, § 3, van het Elektriciteitsdecreet en die de Waalse decreetgever eraan heeft willen geven. De terugwerkende kracht van de bestreden bepaling, zoals die door de verzoekende partij wordt aangeklaagd, wordt bijgevolg verantwoord door het interpretatieve karakter ervan » (B.9).

B.3. De Raad van State vraagt het Hof of artikel 38, § 3, van het voormelde decreet van 12 april 2001 bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet indien het in die zin wordt geïnterpreteerd dat het houtafvalstoffen die niet kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd, uitsluit van het voordeel van het mechanisme van de dubbele groene certificaten, veeleer dan dat het uitsluitend houtafvalstoffen die kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd, uitsluit van het voordeel van het mechanisme van de dubbele groene certificaten.

B.4. In dezelfde zaak heeft de Raad van State het Hof reeds gevraagd of artikel 38, § 3, van het voormelde decreet van 12 april 2001 bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het uit zijn toepassingsgebied de installaties voor warmtekrachtkoppeling uitsluit die hout of houtafvalstoffen valoriseren, in tegenstelling tot de installaties voor warmtekrachtkoppeling die elke andere soort van afvalstoffen valoriseren. Bij zijn arrest nr. 27/2014 van 13 februari 2014 heeft het Hof op die prejudiciële vraag ontkennend geantwoord, na het Hof van Justitie van de Europese Unie te hebben ondervraagd over de interpretatie die dient te worden gegeven aan artikel 7 van de richtlijn 2004/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 «inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling op basis van de vraag naar nuttige warmte binnen de interne energiemarkt en tot wijziging van Richtlijn 92/42/EEG », in voorkomend geval in samenhang gelezen met de artikelen 2 en 4 van de richtlijn 2001/77/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 september 2001 «betreffende de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen op de interne elektriciteitsmarkt » en met artikel 22 van de richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 «ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG », in het licht van het algemeen gelijkheidsbeginsel, van artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en van de artikelen 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Het Hof van Justitie heeft op die prejudiciële vraag geantwoord bij zijn arrest C-195/12 van 26 september 2013.

B.5. In de thans voorliggende zaak wijst de Raad van State erop dat het Grondwettelijk Hof in het voormelde arrest nr. 27/2014 velerlei aanwijzingen geeft die tot het besluit kunnen leiden dat de identieke behandeling van houtafvalstoffen die anders kunnen worden gevaloriseerd dan via warmtekrachtkoppeling en houtafvalstoffen die niet anders kunnen worden gevaloriseerd, niet in strijd is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. De Raad van State voegt eraan toe dat het Hof echter niet expliciet uitspraak heeft gedaan over de grondwettigheid van die gelijke behandeling en heeft uitdrukkelijk aangegeven dat het zich over dat punt niet diende uit te spreken omdat het niet aan het Hof was voorgelegd. De Raad van State wijst erop dat de in de laatste memorie gestelde vraag specifiek betrekking heeft op de grondwettigheid van de identieke behandeling van de houtafvalstoffen die anders kunnen worden gevaloriseerd dan via warmtekrachtkoppeling en de houtafvalstoffen die uitsluitend

via warmtekrachtkoppeling kunnen worden gevaloriseerd. De Raad van State wijst vervolgens erop dat de advocaat-generaal in de conclusie die hij voor het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft neergelegd (punten 87 en volgende) het onderscheid heeft gemaakt tussen de van hout afkomstige biomassa en de van houtafval afkomstige biomassa, waarbij houtafval wordt begrepen als afval dat « niet geschikt is om door de houtindustriese sector te worden gebruikt » (punt 89) of, met andere woorden, als hetgeen de verzoekende partij houtafvalstoffen noemt die niet anders kunnen worden gevaloriseerd dan via warmtekrachtkoppeling. Dat onderscheid komt in het arrest van het Hof van Justitie echter niet aan bod.

B.6. Bij het voormelde arrest nr. 27/2014 preciseert het Hof in B.14.1 inderdaad :

« Er kan evenmin worden aangevoerd, in tegenstelling tot wat de verzoekende partij voor de Raad van State beweert, dat de niet-recycleerbare en niet-herbruikbare afvalstoffen van hout niet vergelijkbaar zijn met de afvalstoffen van hout die kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd. De financiële ondersteuning voor de verbranding van afvalstoffen van hout in een installatie voor warmtekrachtkoppeling kan immers een invloed hebben op het milieu, ongeacht of die afvalstoffen al dan niet recyclebaar of herbruikbaar zijn. Bovendien zijn die twee categorieën van afvalstoffen van hout afkomstig van eenzelfde grondstof en dus van een identieke hoeveelheid beschikbare hernieuwbare hulpbronnen.

In elk geval heeft de aan het Hof gerichte prejudiciële vraag geen betrekking op de gelijkheid van behandeling tussen die twee soorten van afvalstoffen van hout en het staat niet aan de partijen voor de verwijzende rechter de prejudiciële vraag te herformuleren die die laatste aan het Hof heeft gesteld ».

In de thans voorliggende prejudiciële vraag wordt het Hof verzocht zich uit te spreken over de gelijke behandeling, ingesteld bij de in het geding zijnde bepaling, in de interpretatie die de Raad van State eraan geeft, namelijk de gelijke behandeling van houtafvalstoffen die niet kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd en diegene die dat wel kunnen.

B.7. Zoals het Hof bij het voormelde arrest nr. 27/2014 heeft gepreciseerd, strekt de in het geding zijnde bepaling ertoe de omzetting van de richtlijnen 2004/8/EG en 2001/77/EG te verzekeren en bij het onderzoek van de bestaanbaarheid ervan met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet dient rekening te worden gehouden met de doelstellingen die worden nagestreefd met die richtlijnen en meer in het algemeen met het recht van de Europese Unie inzake de bescherming van het leefmilieu.

Rekening houdend met het zeer technische karakter van de in het geding zijnde aangelegenheid dient aan de bevoegde wetgever een ruime beoordelingsruimte te worden gelaten en er kan hem niet worden verweten de verscheidenheid van de situaties op vereenvoudigde wijze en bij benadering te hebben beschouwd.

B.8.1. Zoals het Hof van Justitie in zijn voormelde arrest van 26 september 2013 stelde, merkt het Hof meer in het bijzonder op dat de situaties van de installaties voor warmtekrachtkoppeling die hout of houtafvalstoffen valoriseren en diegene die elke andere soort van afvalstoffen valoriseren, fundamenteel verschillend kunnen worden geacht, rekening houdend met de zeer verschillende gevolgen op het vlak van het milieu en de economie die voor die verschillende soorten installaties voortvloeien uit de toepassing van een mechanisme voor de ondersteuning van de warmtekrachtkoppeling zoals het mechanisme van het « dubbele groene certificaat ».

B.8.2. Zoals het Hof bij zijn arrest nr. 27/2014 heeft gepreciseerd, zou de toekenning van een dubbel groen certificaat aan installaties voor warmtekrachtkoppeling die gebruikmaken van niet-recycleerbare en niet-herbruikbare afvalstoffen van hout niet zonder gevolgen zijn voor de beschikbaarheid van de hulpbron of voor het risico van ontbossing of verhoging van de hoeveelheid koolstofdioxide in de atmosfeer (B.13.2, eerste alinea).

Er dient immers rekening te worden gehouden met de extra aantrekkingskracht van een grondstof zoals hout, in haar geheel, wanneer de energetische valorisatie van de residuen ervan, ongeacht of die al dan niet recyclebaar of herbruikbaar zijn, het voorwerp kan uitmaken van een mechanisme voor financiële ondersteuning. Met dat gevolg dient des te meer rekening te worden gehouden wanneer, zoals te dezen, de onderneming die de grondstof verwerkt, vervolgens ook de houtresiduen gebruikt voor een warmtekrachtkoppeling die financieel kan worden ondersteund door de overheid.

B.8.3. Zoals het Hof in zijn voormelde arrest nr. 27/2014 overigens heeft doen opmerken, heeft de Waalse Regering terecht gewezen op de noodzaak om de markt van de groene elektriciteit te regelen. Zij heeft overigens, door middel van elementen die niet zonder redelijke verantwoording lijken te zijn en met name universitaire studies, het risico van een verstoord evenwicht aangetoond, zowel voor de markt van de groene certificaten als voor de industriële houtsector, dat zou voortvloeien uit een uitbreiding van het mechanisme van het

dubbele groene certificaat tot de installaties voor warmtekrachtkoppeling die gebruikmaken van hout of afvalstoffen van hout (B.13.3, eerste alinea).

In dat opzicht en zoals het Hof van Justitie erop heeft gewezen in punt 57 van zijn voormelde arrest, maakt de goede werking van de mechanismen voor financiële ondersteuning van de ontwikkeling van warmtekrachtkoppeling en van hernieuwbare energiebronnen het mogelijk de doelstellingen gemakkelijker te bereiken die worden nagestreefd met de Europese richtlijnen die de Waalse decreetgever heeft omgezet.

Gelet op de beoordelingsruimte die ter zake aan de bevoegde wetgever dient te worden gelaten en op het *a priori* redelijke karakter van de elementen waarop hij steunt, staat het niet aan het Hof de analyse van de decreetgever opnieuw in het geding te brengen om de enkele reden dat andere studies, die door de verzoekende partij voor de Raad van State worden aangevoerd, zouden toelaten tot een andere conclusie te komen.

B.9. De houtafvalstoffen die niet kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd zijn niet wezenlijk verschillend van de houtafvalstoffen die wel kunnen worden hergebruikt of gerecycleerd en kunnen bijgevolg door de in het geding zijnde bepaling redelijkerwijs op identieke wijze worden behandeld. De financiële ondersteuning voor de verbranding van afvalstoffen van hout in een installatie voor warmtekrachtkoppeling kan immers een invloed hebben op het milieu, ongeacht of die afvalstoffen al dan niet recycleerbaar of herbruikbaar zijn. Bovendien zijn die twee categorieën van afvalstoffen afkomstig van eenzelfde grondstof, namelijk hout, en dus van een identieke hoeveelheid beschikbare hernieuwbare hulpbronnen.

B.10. De in het geding zijnde gelijke behandeling is niet onbestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.11. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 38, § 3, van het decreet van het Waalse Gewest van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt, zoals vervangen bij artikel 13 van het decreet van 4 oktober 2007, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 17 december 2015.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels